

Список використаних джерел:

1. Рупняк М.Я. Акціонерний капітал як джерело фінансового забезпечення // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія «Економіка». – 2004. – № 71. – С. 45-46.
2. Рупняк М.Я. Фінансові методи регулювання діяльності акціонерних товариств // Фінанси України. – 2005. – № 9. – С. 56-63.
3. Рупняк М.Я. Фінанси акціонерних товариств // Фінанси України. – 2004. – № 5. – С. 105-110.
4. Рупняк М.Я. Фактори підвищення ефективності функціонування акціонерних товариств у нових конкурентних умовах // Матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції «Фінансово-економічні та інституційні чинники розвитку регіону». – Чернівці: Рута. – 2005. – С. 41-48.

Кірик М.А.

аспірант,

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В ЕПОХУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

В історії майже будь-яка нова технологія, яка веде за собою соціально-економічні зміни в суспільстві, не рідко визначальним чином впливає на міжнародні відносини та розвиток цивілізації в цілому.

Науково-технологічні досягнення в останні десятиліття як ніколи раніше змінюють динаміку економічного росту, рівень благополуччя населення, конкурентоспроможність держав у світовому співтоваристві, рівень забезпечення їх національної безпеки та рівноправної інтеграції у світову економіку. Розвинуті країни вступили у якісно нову стадію економічного росту, перейшли до формування економіки, заснованої на наукових знаннях та на високоефективних національних системах [1, с. 189].

Процеси глобалізації охоплюють інноваційне поле та трансформують його. Якщо в індустріальну епоху базисні інновації виникали та переживали фази становлення в одній або декількох розвинутих країнах, а потім отримували розповсюдження у світі на основі потоку імміграційних чи піонерних покращуючи інновації, то зараз картина змінюється. Базисні інновації з самого початку є предметом інтеграційної співпраці вчених, інженерів, підприємців, ТНК, державних та міждержавних організацій тісно пов'язаних країн.

Стратегічна мета більшості провідних індустріальних країн світу – перехід до інноваційного розвитку на основі використання в економіці найновіших наукових відкриттів та технологічних розробок. Вона зумовлена багатьма об'єктивними причинами, серед яких особливо помітну роль відіграють ріст споживання енергоресурсів та збільшення залежності від їх імпорту, виснаження багатьох життєво важливих видів ресурсів, в тому числі

не відновлюваних, погіршення якості навколишнього середовища, кліматичні зміни, які спостерігаються, демографічні проблеми.

Рівень розвитку та динамізм інноваційної сфери створює основу стійкого економічного росту, будучи основним фактором прискорення економічного росту в промислово розвинутих країнах.

В умовах глобалізації залученість до системи міжнародних економічних зв'язків перетворилась в один з найважливіших факторів, які визначають конкурентоспроможність національної економіки. Змістом їх взаємодії стає орієнтація на створення глобальних науково-дослідних та інформаційних мереж та технологічних інновацій загальносвітового застосування.

Високий рівень інтернаціоналізації інноваційної діяльності не відмінняє, а посилює значення національних основ через тісний взаємозв'язок процесу нововведень з інституційними умовами кожної країни, доступом до її фінансових та кадрових ресурсів. В цих умовах ефективність державної науково-технічної політики залежить від того, наскільки правильно обрані національні орієнтири розвитку, які механізми вибору технологічних пріоритетів та які інструменти використовуються для їх реалізації [3, с. 165-166]. Саме пріоритети державної політики щодо розвитку освіти, науки та технологій, створення сприятливих умов інноваційного росту вивело багато країн, вчорашніх аутсайдерів глобального науково-технологічного розвитку, у лідери за принципово важливими напрямками.

В даному аспекті цікавим буде досвід переходу до економіки знань Фінляндії, оскільки економічний стан на початку 90-х рр. має багато спільного з сучасним станом економіки України. Країна переживала сильний економічний спад, який був охарактеризований кризою банківської сфери, зростанням безробіття та збільшенням державного боргу. Складності були пов'язані з рядом причин. По-перше це розпад СРСР, на який приходилось 15% зовнішньоторгового обороту Фінляндії, в результаті чого були втрачені привабливі угоди щодо товарообміну та значні прибутки до державного бюджету. По-друге, неконтрольована лібералізація фінансових ринків, ріст інфляції, а також непідготовленість економіки Фінляндії до економічної інтеграції та глобалізації, одноманітність номенклатури експорту, основою якого була продукція лісопаперової промисловості [2, с. 20-22].

У 2008 році Урядом Фінляндії була запущена Інноваційна стратегія, спрямована на укріплення цих лідируючих позицій. Мета Стратегії – керівництво інноваційною політикою в різних секторах економіки та просування не тільки високотехнологічних секторів, але й інноваційних рішень та доповнень в самій економіці та суспільстві, орієнтованих на зусилля кооперації між регіонами та національним урядом.

Інвестиції у НДДКР в Фінляндії зосереджені у певних виробничих галузях, особливо у галузі електроніки, та домінуючі позиції в них займають великі вітчизняні мультинаціональні компанії. Наприклад, тільки на концерн «Nokia» припадало близько половини всіх НДДКР в сфері бізнесу. В той же час на частку найголовніших галузей фінської промисловості – виробництво лісу та металургії, припадає не більше 16% витрат на промислові дослідження [3].

Фінська система впровадження інновацій успішно перетворила кошти, інвестовані у НДДКР у освітній потенціал, в промислові та експортні переваги високотехнологічних секторів економіки. Частка високотехнологічної продукції в загальному об'ємі експорту зросла з 5% в кінці 1980-х рр. майже до 20%, що призвело до значного позитивного сальдо зовнішньоторговельного балансу. Корпорація «Nokia» та інші невеликі за розміром приватні компанії змогли зайняти провідні позиції на різних ринках та стати лідерами у своїх сферах [2, с. 22].

Об'єднання зусиль Європи для підняття свого науково-технічного потенціалу стало важливою ініціативою для створення Європи, яка динамічно розвивається, для взаємної інтеграції та налагодження кооперації та співпраці між університетами, дослідними інститутами, малими та середніми компаніями, а також великими фірмами. Завдяки стимуляції європейської промислової співпраці у науково-дослідних проектах, орієнтованих на ринок, досягається головна мета підвищення виробничої спроможності та конкурентоспроможності економіки Європи, що дозволить посилити основу для довгострокового процвітання та зайнятості.

Приклад Фінляндії показний з точки зору декількох аспектів. Для держави він підтверджує той факт, що країна може в короткі строки відновити рівень ВВП та при цьому здійснити велику реконструкцію. Другий аспект стосується глобалізації – це шанс для розвитку, але при цьому економіка постійно потребує змін для підвищення своєї міжнародної конкурентоспроможності. Важливим є формування такої економічної системи, яка могла б швидко реагувати на змінні можливості. В сучасних умовах глобалізаційних змін запорукою підвищення міжнародної конкурентоспроможності країни є трансформація економіки в економіку знань та технологій.

Список використаних джерел:

1. Крутских А.В. Научно-технологическая составляющая современных международных отношений // Современные международные отношения и мировая политика. / Под. Ред. А.В. Торкунова. – М.: Просвещение. – 2004. – С. 189-221.
2. Finland as a Knowledge Economy Elements of Success and Lessons Learned / Edited by Carl J. Dahlman, Jorma Routti, Pekka Ylä-Anttila. – Knowledge for Development Program World Bank Institute. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://documents.vsemirnyjbank.org/curated/ru/2006/01/7521569/finland-knowledge-economy-elements-success-lessons-learned>.
3. OECD Science, Technology and Industry Outlook 2008 // <http://www.oecd.org/dataoecd/17/37/41559041.pdf> – Country profile for Finland.